

ΜΕΡΙΚΑ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ

Από τον
Χάζρατ Μίρζα Τάχηρ Αχμαντ, Καλιφατούλ Μασί 4ος
Πανεπιστήμιο της Καμπέρα, Αυστραλία

Published by
ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LTD

©1989 ISLAM INTERNATIONAL PUBLICATIONS LTD

ISBN 1 85372 275 8

Printed by
RAQEEM PRESS
Islamabad, Sheephatch Lane, Tilford, Surrey GU 10 2AQ U.K.

Κανένα μονοπώλιο της Αλήθειας

Όταν συζητάμε για τα πιο διακεκριμένα χαρακτηριστικά του Ισλάμ, το πρώτο και πιο γοητευτικό χαρακτηριστικό το οποίο έρχεται στη μνήμη ενός, είναι η καλόβουλη αναγνώρισή του ότι η αλήθεια δεν ανήκει αποκλειστικά και μόνο σ'αυτό, και ότι υπήρξαν και άλλες αληθινές θρησκείες, και δεν ισχυρίζεται ότι οι Αραβες είναι ο μοναδικός λαός που δέχτηκε την αγάπη του Θεού. Το Ισλάμ είναι η μόνη θρησκεία η οποία απορρίπτει τελείως την ιδέα ότι η αλήθεια είναι μονοπώλιο μιας και μόνο θρησκείας, μιας μόνο φυλής και ενός μόνο λαού. Αντιθέτως παραδέχεται ότι η Θεία καθοδήγηση είναι ένα δώρο με ευρείες διαστάσεις, το οποίο έχει συντηρήσει την ανθρωπότητα στο διάστημα πολλών αιώνων. Το Κοράνι μας λέει ότι δεν υπάρχει, ούτε φυλή, ούτε λαός που να μην έχει ευλογηθεί με την γενναιοδωρία της Θείας καθοδήγησης, και ότι δεν υπάρχει τόπος στον κόσμο αυτό, του οποίου οι λαοί να μην δέχτηκαν Προφήτες και Αγγελιοφόρους του Θεού.¹ Σε αντίθεση προς αυτή τη παγκόσμια Ισλαμική γνώμη, σχετικά με την εκδήλωση της Εύνοιας του Αλλάχ προς όλους τους ανθρώπους της γης, υπάρχει και μας εκπλήττει το γεγονός ότι κανένα Βιβλίο, καμίας άλλης θρησκείας δεν απιβεβαιώνει ή αναφέρει την πιθανότητα ότι και άλλοι λαοί και έθνη δέχτηκαν το φως και την καθοδήγηση του Αλλάχ, σε κάποια περίοδο της ιστορίας τους. Στην πράξη, συχνά η αλήθεια και το κύρος μιας τοπικής ή περιφερειακής θρησκείας επισημαίνεται με τόση έμφαση, και οι αλήθειες των άλλων θρησκευμάτων αγνοούνται τόσο έντονα, που θα έλεγε κανείς, οτι ο Θεός είναι το μονοπώλιο μιας μόνο πίστης, ενός μόνο λαού και ενός μόνο έθνους, αποκλείοντας όλους τους υπόλοιπους κατοίκους της γης, σαν ο ήλιος της αλήθειας να ανέτειλλε και έδυε στον περιορισμένο ορίζοντα ορισμένων μόνο λαών, αποκλείοντας τον υπόλοιπο κόσμο και αφινόντάς τον, θα έλεγε κανείς, εγκαταλελειμμένο και καταδικασμένο μέσα στο αιώνιο σκοτάδι. Η Βίβλος, προς παράδειγμα, μας παρουσιάζει μόνο τον Θεό του Ισραήλ, και λέει κατ' επανάληψιν: «Εύλογητός Κύριος, ο Θεός 'Ισραήλ.»² Δεν αναγνωρίζει το γεγονός ότι, θρησκευτικές αποκαλύψεις έχουν γίνει και σε άλλες χώρες και σε άλλους λαούς. Συνεπώς, η πεποίθηση των Εβραίων ότι όλοι οι Ισραηλίτες Προφήτες εστάλησαν μόνο σε φυλές του Ισραήλ, είναι απολύτως σύμφωνη με τις προθέσεις και τα μηνύματα της Βίβλου. Και ο Ιησούς επίσης είχε δηλώσει ότι ο ερχομός του είχε σαν μοναδικό σκοπό την καθοδήγηση των φυλών του Ισραήλ, και είπε, «Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ

1. 35:35

2. Βασιλείων Α', ΚΕ': 32

ἀπολωλότα, οἴκου Ἰσραήλ.»³ και πληροφόρησε τους μαθητάς του με τα εξής λόγια: «Μή δώτε τό ἅγιον τοῖς κυσίν, μηδέ βάλητε τούς μαργαρίτας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων.»⁴

Παράλληλα μ'αυτό, η Ἰνδοῦστική θρησκεία προορίζει τα Βιβλία της μόνο για εκείνους που προέρχονται ἀπό τις ἀνώτερες κοινωνικές τάξεις. Και λένε, «Αν κάποιος του οποίου η καταγωγή εἶναι χαμηλή, κατὰ σύμπτωση, ἀκούσει κάποιο κείμενο των Βέδας, ο βασιλιάς οφείλει να του βουλώσει τ'αυτιά με λειωμένο κερί και μόλυβδο. Και αν τυχόν κάποιος ἀπαγγεῖλλει ἕνα μέρος ἀπό τα Ἱερά Κείμενα τότε η γλώσσα του πρέπει να κοπεί, και αν καταφέρει να διαβάσει το Βέδας τότε πρέπει να τεμαχιστεῖ το σῶμα του.»⁵

Και αν ἀκόμη ἀγνοήσουμε αὐτά τα αὐστηρά μέτρα, ἢ προτείνουμε πιο ἐπιεικείς ἐρμηνείες γι'αὐτά, το γεγονός εἶναι οτι οι Ἱερές Γραφές των διαφόρων θρησκευμάτων δεν ἀφίνουν, οὔτε καν παροδικά, να ἐννοηθεῖ οτι και ἄλλες χώρες και ἄλλοι λαοί πίστευαν σε θρησκείες ἀληθινές. Το βασικό ἐρώτημα που προβάλλει σ'αὐτό το σημεῖο εἶναι, αν ὅλες αὐτές οι θρησκείες ἦταν πράγματι ἀληθινές, πως μπορεῖ τότε να εἶναι λογικό να παρουσιάζουμε την πλατεῖα ἐννοια του Θεοῦ μέσα ἀπό τόσο περιορισμένα πλαίσια; Το Κοράνι με προθυμία προτείνει μια λύση σ'αὐτό το δίλημμα. Λέει οτι πριν ἀκόμη ἀποκαλυφτεῖ το Κοράνι και πριν την ἐλευση του Ἱεροῦ Προφήτη Μωάμεθ, οι Ἀγγελιοφόροι του Θεοῦ εἶχαν σταλεῖ σε ὅλους τους λαούς και σε ὅλα τα μέρη της γης, ἀλλά ο τομέας τους ἦταν περιφερειακός και τα καθήκοντά τους προσωρινά. Αὐτό συνέβη διότι ο ἐκπολιτισμός του ἀνθρώπου δεν εἶχε ἀκόμη φτάσει στο σημεῖο ἐξέληξης, ἐπ'ἀξειας της ἀποστολής ἐνός οἰκουμενικοῦ Ἀγγελιοφόρου ο οποίος θα ἔφερνε ἕνα παγκόσμιο Μήνυμα για ολόκληρο τον κόσμο.

Μια παγκόσμια Θρησκεία

Η πρώτη σελίδα του Ἱεροῦ Κορανίου ἐξυμνεῖ τον Κύριο ο Οποῖος εἶναι ο Συντηρητής ὅλων των κόσμων, και το τελευταῖο ἀπόσπασμα μας παροτρύνει να προσευχηθούμε στον Κύριο της ἀνθρωπότητας. Ἐτσι, και οι δυο λέξεις, η πρώτη και η τελευταία του Ἱεροῦ Κορανίου παρουσιάζουν την ἐννοια του σύμπαντος, και ὄχι ἀπλῶς και μόνο την ἐννοια του Θεοῦ των Ἀράβων ἢ των Μουσουλμάνων. Πράγματι, κανεῖς πριν τον Ἱερό Προφήτη του Ἰσλάμ δεν εἶχε συγκαλέσει ὅλη την ἀνθρωπότητα, και κανένα Βιβλίο, πριν ἀπό το Ἱερό Κοράνι, δεν εἶχε ἀπευθυνθεῖ προς ὅλο τον κόσμο. Ο πρώτος ἰσχυρισμός αὐτοῦ του

---

3. Κατὰ Ματθαῖον ΙΕ':24

4. Κατὰ Ματθαῖον Ζ':6

5. Gotama Smriti:12

είδους έγινε υπέρ του Ιερού Προφήτη του Ισλάμ με τα εξής λόγια: «Κι εμείς σε αποστείλαμε για να φέρεις χαρμόσυνες ειδήσεις και για να προειδοποιήσεις ολη την ανθρωπότητα, οι περισσότεροι όμως άνθρωποι δεν θα το γνωρίζουν.»⁶ Και πες «Ω ανθρωπότης, είμαι αληθώς ο Αγγελιοφόρος για όλους εσάς.»⁷

Και όταν το Κοράνι αυτοονομάζεται «μήνυμα που απευθύνεται προς ολο τον κόσμο»⁸ ισχυρίζεται οτι αυτό είναι εκείνο που προσφέρει την καθοδήγηση από την οποία εξαρτάται η πραγματική εξέλιξη και πρόοδος της ανθρωπότητας.

Το Κοράνι κατ' επανάληψη έχει ονομασθεί 'ο Επαληθευτής' των άλλων Βιβλίων και οι Μουσουλμάνοι έχουν προειδοποιηθεί οτι οφείλουν να πιστεύουν σε όλους τους άλλους Προφήτες με τον ίδιο ακριβώς τρόπο με τον οποίον πιστεύουν στον δικό τους Προφήτη. Η δική μας θρησκεία απαγορεύει να κάνουμε διάκριση μεταξύ αυτών και ακόμη περισσότερο μας απαγορεύει να πιστεύουμε σε ορισμένους και να απορρίπτουμε άλλους. Το Κοράνι λέει: «Όλοι πιστεύουμε στον Αλλάχ, και στους αγγέλους Του, και στά Βιβλία Του, και στους Αγγελιοφόρους Του λέγοντας, 'Δεν κάνουμε διάκριση μεταξύ των Αγγελιοφόρων Του'.»⁹

Αξίζει να εξετάσουμε αν η καθολικότης αυτή καθ' εαυτή είναι ένα επιθυμητό χαρακτηριστικό, και γιατί το Ισλάμ επιμένει σ'αυτήν με τέτοια έμφαση. Από τότε που το Ισλάμ έφερε το μήνυμα ενότητας της ανθρωπότητας, ο ρυθμός κίνησης προς μια τέτοια ενότητα συνεχίζει να επιταχύνεται σε όλους τους τομείς. Ενα παράδειγμα αυτής της πορείας στην εποχή μας είναι η ίδρυση διαφόρων διεθνών σωματείων και ομοσπονδιών. Πράγματι αυτά είναι μόνο σταθμοί στο μήκος της μακρινής και ελικοειδούς διαδρομής προς την ενότητα του ανθρωπίνου γένους. Ετσι, η ανάγκη που αισθάνεται έντονα ο προοδευτικός και πολιτισμένος άνθρωπος σήμερα, είχε ήδη ικανοποιηθεί πριν από 1400 χρόνια με τους σπόρους που είχε σπείρει με το μήνυμά του το Ισλάμ. Σήμερα βέβαια, η γρήγορη εξέλιξη των μέσων μετακινήσεως και επικοινωνίας έχουν προσφέρει νέες δυνάμεις στην πορεία προς την ενότητα μεταξύ των λαών και των εθνών.

Διαφορές και Αντιθέσεις μεταξύ των Θρησκευμάτων—Αλήθεια σ'αυτές

Το ερώτημα που προβάλλει εδώ είναι: Αν πραγματικά όλες οι θρησκείες είχαν ιδρυθεί από Αγγελιοφόρους του Θεού, τότε γιατί

---

6. 34:29

7. 7:159

8. 81:28

9. 2:286

υπάρχουν διαφορές μεταξύ των διδασκαλιών τους; Είναι δυνατόν ο ίδιος ο Θεός να στέλνει πολύμορφες διδασκαλίες; Σ' αυτό το ερώτημα απάντηση δίνει μόνο το Ισλάμ, και αυτό, επίσης, είναι ένα σαφές χαρακτηριστικό της θρησκείας αυτής. Το Ισλάμ υποστηρίζει ότι υπάρχουν δυο βασικά αίτια για τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων θρησκειών. Πρώτον, ότι οι ποικίλες συνθήκες είχαν την ανάγκη διαφορετικών οδηγιών και κανόνων και ο Παντογνώστης και Πάνσοφος Θεός είχε προσφέρει καθοδήγηση στους διαφόρους αιώνες, σε διάφορες περιοχές και λαούς, σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Δεύτερο, τα κείμενα των διαφόρων θρησκευτικών πίστεων είχαν ξεθωρίσει και είχαν φθαρθεί με τις αλλαγές των καιρών και συνεπώς δεν είχαν διατηρηθεί στην γνήσια και αρχική τους κατάσταση και χαρακτήρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ίδιοι οι οπαδοί καθιέρωναν μεταρρυθμίσεις και παραλλαγές για να ανταποκριθούν στις ανάγκες που συνεχώς άλλαζαν, και τα αρχικώς αποκαλυπτικά Βιβλία, εξακολουθούσαν να παραποιούνται για τον σκοπό αυτό. Προφανώς, μια τέτοια νόθευση του Θείου Μηνύματος είχε τελικά την ανάγκη μιας νέας καθοδήγησης που να προέρχεται από την Πρωταρχική Πηγή. Οπως έχει πει ο Θεός στο Κοράνι: «Παρερμηνεύουν τις λέξεις και τις μετακινούν από την σωστή τους θέση και έχουν λησμονήσει ένα σημαντικό μέρος αυτών, οι οποίες τους παρακινούσαν.»¹⁰

Αν εξετάσουμε την ιστορία των διαφορών μεταξύ των διαφόρων θρησκευμάτων κάτω από το φως του ηθικού κανόνα που διατύπωσε το Κοράνι, βρίσκουμε πως οι διαφορές τείνουν να εκμηδενίζονται όσο πιο κοντά φτάνουμε στην ίδια την πηγή. Παραδείγματος χάριν, αν περιοριστούμε να κάνουμε την σύγκριση μεταξύ του Χριστιανισμού και του Ισλάμ μόνο με την ζωή του Χριστού και τα τέσσερα βιβλία της Βίβλου (Ευαγγέλια) τότε οι βασικές διαφορές μεταξύ των διδασκαλιών της Βίβλου και του Κορανίου θα φανούν ελάχιστες. Καθώς όμως διανύουμε την απόσταση του χρόνου, το χάσμα μεταξύ αυτών των διαφορών γίνεται ολοένα πιο πλατύ ως το σημείο που δεν μπορεί πια να γεφυρωθεί—και αυτό, εξ αιτίας της ανθρώπινης προσπάθειας ν' αναθεωρήσει αυτά που είχαν αρχικώς αποκαλυφθεί. Η ιστορία και των άλλων θρησκειών φανερώνει τα ίδια βασικά γεγονότα, και βρίσκουμε θετικές επιβεβαιώσεις από την άποψη του Κορανίου, πως η κατεύθυνση που έδωσαν οι άνθρωπινες παραλλαγές και αναθεωρήσεις στο Θείο Μήνυμα, ήταν πάντα, από την λατρεία του Ενός Θεού προς την λατρεία πολλών, από την αλήθεια στον μύθο και από την θνητότητα στην αποθέωση του ανθρώπου.

Το Κοράνι μας λέει ότι ο πιο σίγουρος τρόπος για να διακρίνουμε

μια αληθινή θρησκεία, παρ'όλη την παραποίηση που έχει υποστεί, είναι να εξετάσουμε τις αρχικές της ρίζες. Αν η αρχή της φέρει τα τεκμήρια της διδασκαλίας της ενότητας του Θεού, της λατρείας κανενός άλλου εκτός του Μοναδικού Θεού, και μιας ειλικρινούς και γνήσιας αγάπης για ολόκληρη την ανθρωπότητα, τότε πρέπει να παραδεχτούμε ότι μια τέτοια θρησκεία, παρ'όλες τις ενδεχόμενες παραλλαγές, οφείλει να είναι αληθινή. Οι ιδρυτές των θρησκειών που ανταποκρίνονται σ'αυτά τα κριτήρια, ήταν πραγματικά ενάρετοι και θεοσεβείς άνθρωποι, αληθινοί Αγγελιοφόροι του Θεού και δεν πρέπει να κάνουμε καμμία διάκριση μεταξύ των και οφείλουμε να πιστεύουμε απόλυτα στις αλήθειες που δίδαξαν. Αυτοί έχουν ορισμένα χαρακτηριστικά που είναι θεμελιώδη, κοινά σε όλους, άσχετα με τη διαφορά του χρόνου και του τόπου. Ετσι εξηγεί το Ιερό Κοράνι:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ
وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ.

Μετάφραση: Και δεν είχαν άλλες εντολές παρά μόνο να υπηρετήσουν τον Αλλάχ, δείχνοντας ειλικρίνεια και υποταγή προς Αυτόν, όντες έντιμοι, προσευχόμενοι και πληρώνοντες Ζακάτ. Και αυτή είναι η θρησκεία των ανθρώπων οι οποίοι βαδίζουν ορθά.¹¹

Μια Αιώνια θρησκεία

Άλλο ένα διακριτικό χαρακτηριστικό του Ισλάμ είναι πως όχι μόνο διακηρύσσει τον διεθνή του χαρακτήρα, αλλά ισχυρίζεται επίσης ότι είναι αιώνιο, και μετά σπεύδει να εκπληρώσει τις προϋποθέσεις που απαιτεί ένας τέτοιος ισχυρισμός. Παραδείγματος χάριν, ένα Μήνυμα μπορεί να είναι αιώνιο μόνο αν είναι πλήρες και τέλειο από κάθε άποψη, και επίσης όταν η αλήθεια του περιεχομένου του είναι εγγυημένη. Με άλλα λόγια, τα αποκαλυπτικά Βιβλία του πρέπει να φέρουν την Θεϊκή εγγύηση κατά της παραποίησης και πλαστογραφίας από ανθρώπους. Όσον δε αφορά τις διδασκαλίες του Κορανίου, ο ίδιος ο Παντοδύναμος ισχυρίζεται μέσα στο Κοράνι:

«Αυτή την ημέρα έχω τελειοποιήσει για σας την θρησκευτική σας πίστη από κάθε άποψη, και έχοντας ολοκληρώσει την γενναιοδωρία Μου προς εσάς, έχω διαλέξει για σας το Ισλάμ σαν θρησκεία»¹²

11. 98:6

12. 5:4

Η Προστασία του Κορανίου

Όπως έχω ήδη πει, για να είναι μια διδασκαλία αιώνια, δεν είναι αρκετό να είναι μόνο πλήρης και τέλεια, αλλά πρέπει επιπλέον να υπάρχει μια εγγύηση για να συνεχιστεί να διατηρείται στην αρχική της μορφή. Το Κοράνι ικανοποιεί πλήρως αυτήν την βασική ανάγκη, και ο Μοναδικός Θεός που έστειλε το Κοράνι το έχει δηλώσει με τον πιο σαφή τρόπο ότι:

«Εμείς έχουμε στείλει αυτό το Βιβλίο και αληθώς Εμείς θα το προστατέψουμε.»¹³

Με άλλα λόγια, ο ίδιος ο Θεός θα το προστατέψει και ποτέ δεν θα επιτρέψει να το παραποιήσουν. Μια μέθοδος διατήρησης αυτού του κειμένου είναι, ότι σύμφωνα με τη Θεία Θέληση, υπήρξαν πάντα εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι κάθε ηλικίας που έχουν μάθει το κείμενο του Κορανίου από μνήμης, και αυτή η συνήθεια συνεχίζεται ως και σήμερα. Το κυριότερο μέτρο διαφύλαξης της αληθινής έννοιας και ουσίας του Μηνύματος ήταν η Θεϊκή πράξη να διαλέγει Καθοδηγητές και Αναμορφωτές σε κάθε αιώνα, για να προφητεύουν τον ερχομό ενός Μεγάλου Αναμορφωτή και Αναζωογονητή στην πρόσφατη εποχή. Αυτός θα ήταν εξουσιοδοτημένος σαν πνευματική κεφαλή και με την Θεϊκή καθοδήγηση θα έλυνε τις διαφορές και διαμάχες μεταξύ όλων των οπαδών του Ισλάμ, προστατεύοντας έτσι το αυθεντικό πνεύμα του Ιερού Κορανίου.

Φυσικά, υπάρχει το ερώτημα αν οι ισχυρισμοί που γίνονται στο Κοράνι για την διαφύλαξή του ενισχύονται από αξιόπιστα επιβεβαιωτικά στοιχεία. Η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα περικλείεται στο γεγονός ότι, υπάρχουν πολλοί μη-Μουσουλμάνοι ερευνητές που μολονότι προσπάθησαν, απέτυχαν εντελώς ν' αποδείξουν ότι το κείμενο του Κορανίου έχει παραποιηθεί, έστω και ελάχιστα, μετά τον θάνατο του Ιερού Προφήτη του Ισλάμ. Στην πραγματικότητα, υπάρχουν πολλοί μη-Μουσουλμάνοι ερευνητές που αισθάνθηκαν υποχρεωμένοι, μετά από εκτεταμένες έρευνες σ' αυτόν τον τομέα, να δηλώσουν επισήμως και δημόσια ότι το Κοράνι έχει πράγματι διατηρηθεί και προστατευτεί στην αρχική του μορφή. Παραδείγματος χάριν, ο Σερ Γουίλλιαμ Μουϊρ, στην εργασία του, Η Ζωή του Μωάμεθ, λέει: «Μπορούμε, υπεύθυνα να επιβεβαιώσουμε ότι κάθε στίχος, είναι η γνήσια και αμετάβλητη συγγραφή του ίδιου του Μωάμεθ.»¹⁴ Επίσης, «Υπάρχει εκτός τούτου και εξασφάλιση, εντός και εκτός, ότι κατέχουμε το κείμενο που ο ίδιος ο Μωάμεθ διέδωσε και

---

13. 15:10

14. Σελίς XXXVIII

χρησιμοποίησε.»¹⁵ Ο Νολντέκι λέει: «Μπορεί να υπήρχαν μερικά γραφικά λάθη, αλλά το Κοράνι του Ουθμάν (Uthman) περιέχει μόνο γνήσια στοιχεία, μερικές φορές όμως σε παράξενη σειρά. Οι προσπάθειες Ευρωπαίων λογίων για να αποδείξουν ότι υπάρχουν ματαγενέστερες παρεμβολές στο Κοράνι απέτυχαν.»¹⁶

Μια Πλήρης Θρησκεία

Όσον δε για τον χαρακτηριστικό και απαράμιλλο ισχυρισμό του Ισλάμ ότι οι διδασκαλίες του Κορανίου είναι πλήρεις και τέλειες και εντελώς ικανές να καθοδηγήσουν την ανθρωπότητα σε όλες τις εποχές, αυτός υποστηρίζεται επίσης και με την λογική. Δεν είναι δυνατόν, να ασχοληθώ λεπτομερώς με αυτό το θέμα σ' αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα, και γι' αυτό πρέπει να περιορισθώ σε μια συνοπτική αναφορά με μερικές καθοδηγητικές αρχές και ερμηνευτικά παραδείγματα. Πρώτα, πρέπει να εξετάσουμε πώς το Ισλάμ κατορθώνει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις των διαφόρων εποχών προλαμβάνοντας κατά συνέπεια την ανάγκη για οποιαδήποτε αναθεώρηση στις διδασκαλίες του. Είναι πραγματικά συναρπαστικό να μελετήσει κανείς την πρακτική καθοδήγηση που προσφέρει το Ισλάμ από αυτήν την άποψη, σχετικά με την οποία θα σας προσφέρω ένα δείγμα:

1. Το Ισλάμ διατυπώνει μόνο βασικούς κανόνες και αποφεύγει να ονομάσει τις λεπτομέρειες που θα χρειαστούν για να αντιμετωπισθούν οι αλλαγές των εποχών και των καταστάσεων.
2. Το Ισλάμ δίνει μεγάλη προσοχή στη διανοητική, κοινωνική και πολιτική εξέλιξη του ανθρώπου, και οι διδασκαλίες του ικανοποιούν όλες τις δυνατές καταστάσεις. Οχι μόνο αναγνωρίζει ότι διαδραματίζονται αδιάκοπες αλλαγές και εξελίξεις μεταξύ κρατών, αλλά αναγνωρίζει επίσης το γεγονός ότι όλα τα έθνη δεν είναι στο ίδιο στάδιο ανάπτυξης σε ορισμένο σημείο χρόνου. Παραδείγματος χάριν, δεν είναι απίθανο να κατοικείται η γη σε μερικά σημεία της από ανθρώπους που ανοίκουν στη Λίθινη Εποχή και ορισμένες ομάδες και φυλές μπορεί να ζουν χίλια χρόνια πίσω από δική μας εποχή, παρ' όλο που συνυπάρχουμε στην ίδια χρονολογική εποχή. Η διανοητική, κοινωνική και πολιτική τους κατάσταση μπορεί πράγματι να ανοίκει σε μια εποχή που παρέμεινε πίσω. Είμαι σίγουρος πως όλοι θα συμφωνούσαμε ότι θα ήταν άκρως ανόητο να επιβάλλουμε σύγχρονες πολιτικές ιδεολογίες στους

---

15. Σελίς XXVII

16. Βρετ. Εγκυκ. 9^η έκδοση υπό την λέξη Κοράνι.

πρωτόγονους κατοίκους της Αυστραλίας, ή στους πυγμαίους του Κονγκό.

3. Το Ισλάμ είναι μια θρησκεία που ταιριάζει στην φύση του ανθρώπου και ικανοποιεί όλες του τις ανάγκες. Καμμία αλλαγή δεν είναι απαραίτητη στις διδασκαλίες του, εκτός και μόνο αν τύχει να γίνουν μετατροπές στην ανθρώπινη φύση, μια πιθανότητα την οποία μπορούμε ν' απορρίψουμε αμέσως.

Αυτές ήταν μερικές απόψεις επι των αρχών της Ισλαμικής διδασκαλίας. Τώρα θα τις συζητήσω εκτενέστερα ούτως ώστε η θεωρία μου να γίνει πιο ευνόητη.

Ζακάτ Εναντι Τόκου

Το Ισλάμ αποδοκιμάζει τον θεσμό του τόκου σε όλες του τις μορφές και επιβάλλει την τέλεια εξάλειψή του. Το κίνητρο που προσφέρει αντί αυτού, για να μπει σε κίνηση ο τροχός της οικονομίας, ονομάζεται Ζακάτ. Φυσικά, δεν μπορώ να συζητήσω αυτό το θέμα λεπτομερώς στον χρόνο που μου έχει διατεθεί γι' αυτό το λόγο θα πω μόνο λίγα λόγια για την μεθοδολογία που υιοθέτησε το Κοράνι για να παρουσιάσει την ουσία της διδασκαλίας του σ' αυτόν τον σημαντικό τομέα. Ζακάτ είναι ένα σύστημα φορολογίας των κεφαλαίων που απέκτησαν οι ευκατάστατοι. Εκτός του ότι αυτό ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Κράτους, αυτή η φορολόγηση γίνεται σκοπίμως για να ικανοποιήσει τις ανάγκες των φτωχών. Με άλλα λόγια, αυτό το σύστημα όχι μόνο ανταποκρίνεται στις αξιώσεις του κυβερνητικού μηχανισμού, αλλά εγγυάται να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της κοινωνικής πρόνοιας. Το μόνο που χρειάστηκε να γίνει ήταν να τοποθετηθούν οι βασικοί κανόνες, αφήνοντας σ' εκείνους που έχουν διορατικότητα και αντίληψη να καθορίσουν τις λεπτομέρειες, σύμφωνα με τις συνθήκες που επικρατούν σ' ένα συγκεκριμένο περιβάλλον σε μια συγκεκριμένη εποχή. Το Κοράνι λέει ότι αυτοί που δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις βασικές τους ανάγκες και θεωρούνται άποροι στο περιβάλλον που ζουν, δικαιούνται μέρος της περιουσίας εκείνων που μπορούν να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες υπέρ του δέοντος. Αυτό καθιστά σαφές ότι το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου, σε κάθε χώρα και κοινωνία, είναι να εξασφαλίζεται για τις βασικές ανάγκες της ζωής του και υπεύθυνοι για την εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης να είναι εκείνοι που έχουν περισσότερα απ' αυτά που τους χρειάζονται για τις βασικές τους ανάγκες, αφήνοντας το Κράτος υπεύθυνο για την εξασφάλιση δικαίου, σωστού, και αμερόληπτου συστήματος κατανομής που να εκπληρώνει επαρκώς τον βασικό σκοπό.

Η άλλη σοβαρή και διεθνής ερώτηση την οποία αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι ο καθορισμός του πολιτεύματος σε μια δεδομένη περιοχή ή χώρα. Κι εδώ, επίσης, οι καθοδηγητικοί κανόνες του Ισλάμ είναι τόσο συναφείς, σπουδαίας σημασίας και ελαστικοί που η αλήθεια και η δυνατότητα πραγματοποίησής τους είναι αυτονόητη. Κανείς δεν μπορεί ν' αρνηθεί ότι ένα συγκεκριμένο πολίτευμα αποδεικνύεται κατάλληλο ή ακατάλληλο μόνο αφού εφαρμοσθεί σ' ένα συγκεκριμένο σύνολο καταστάσεων, και είναι άσκοπο να φανταζόμαστε ότι ένα συγκεκριμένο πολιτικό σύστημα μπορεί ν' ανταποκριθεί στις ανάγκες όλων των λαών, πάντα. Αυτός είναι ο λόγος που το Ισλάμ δεν καθορίζει ένα συγκεκριμένο σύστημα πολιτεύματος. Δεν συνιστά, ούτε το δημοκρατικό ούτε το σοσιαλιστικό σύστημα και ούτε προτείνει την βασιλεία ή την δικτατορία. Αντί να διευρύνεται επι του θέματος των μεθόδων καθιέρωσης πολιτευμάτων, το Ισλάμ διατυπώνει την αρχή της διαχείρισης των πολιτικών και κυβερνητικών υποθέσεων με έναν ειδικό τρόπο, και επιβάλλει τον όρο ότι, όποιο και αν είναι το πολίτευμα, οι υποχρεώσεις μιας κυβέρνησης θα εκτελούνται πάντα δίκαια, αμερόληπτα, και με κατανόηση, ικανοποιώντας και υποστηρίζοντας πάντα τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Ετσι αντί να επισημαίνει τον πρώτο τομέα του ορισμού της δημοκρατίας, όπως είναι κοινώς αποδεκτή, π.χ., «κυβέρνηση, από τον λαό, το Ισλάμ τονίζει πως, όποιο και να είναι το πολίτευμα, πρέπει οπωσδήποτε αυτό να είναι για τον λαό.» Ετσι όταν η δημοκρατία αναφέρεται μεταξύ των άλλων πολιτευμάτων το πραγματικό βάρος είναι τοποθετημένο στην ποιότητα αυτής, και επιμένει ότι η δημοκρατία αυτή οφείλει να μην είναι ψεύτικη, και ότι εκείνοι που εκλέγουν τους κυβερνήτες τους πρέπει να είναι άνθρωποι ικανοί, που υποκινούνται από ειλικρινές ενδιαφέρον για να εκλέξουν μόνο εκείνους που είναι πραγματικά ικανοί και αντάξιοι του καθήκοντος. Αυτό είναι μια προϋπόθεση που το Κοράνι απαιτεί σε κάθε εκλογή για λειτουργήματα και λείει:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا
وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ

«Αληθώς ο Αλλάχ σας προστάζει να παραδώσετε τις ευθύνες σ' αυτούς που τις δικαιούνται, και πως, όταν κρίνετε μεταξύ των ανθρώπων, να κρίνετε δίκαια.»¹⁷ Και τότε, οποιαδήποτε κυβέρνηση

εδραιωθεί σαν αποτέλεσμα, είναι υποχρεωμένη να κυβερνά με δικαιοσύνη, χωρίς διάκριση φυλής, χρώματος, ή θρησκευματος.

Τώρα θα συνοψίσω σύντομα τους κανόνες που ρέουν από τις βασικές αρχές του Κορανίου σχετικά με κάθε σύστημα διακυβέρνησης:

1. Ενα κράτος έχει καθήκον να προστατεύει την τιμή, την ζωή, και την περιουσία του λαού του.¹⁸
2. Ενας ηγέτης πρέπει να φέρεται πάντα με δικαιοσύνη μεταξύ ατόμων και λαών.¹⁹
3. Τα εθνικά θέματα πρέπει να διευθετούνται σε διαβουλεύσεις.²⁰
4. Η κυβέρνηση πρέπει να είναι έτοιμη να ικανοποιεί τις βασικές ανάγκες του ανθρώπου: με άλλα λόγια, να τον εφοδιάζει με τρόφιμα, ρουχισμό και στέγη.²¹
5. Στον λαό πρέπει να παρέχεται ενα ειρηνικό και ασφαλές περιβάλλον, και η ζωή τους, η περιουσία και η τιμή τους πρέπει να προστατεύεται.²²
6. Το οικονομικό σύστημα πρέπει να είναι δίκαιο και συστηματικό.²²
7. Η περίθαλψη υγείας πρέπει να είναι καλώς οργανωμένη.²²
8. Θρησκευτική ελευθερία πρέπει να είναι απόλυτη.²³
9. Η συμπεριφορά απέναντι σ' ενα υποταγμένο λαό, πρέπει να είναι δίκαιη.²⁴
10. Οι αιχμάλωτοι πολέμου πρέπει να τυγχάνουν καλής μεταχείρισης.²⁵

---

18. Αλληθώς, ο Αλλάχ σας προστάζει να παραδώσετε τις ευθύνες σ' αυτούς που τις δικαιούνται. Ιερό Κοράνι 4:59

19. Και πως, όταν κρίνετε μεταξύ των ανθρώπων, να κρίνετε με δικαιοσύνη. Ιερό Κοράνι 4:59

20. Του οποίου οι υποθέσεις αποφασίζονται με κοινή διαβούλευση. Ιερό Κοράνι 42:39

21. Για εσένα έχει αποφασισθεί ότι δεν θα πινάσεις εκεί μέσα, ούτε θα είσαι γυμνός. Και ότι δεν θα διψάσεις εκεί μέσα, ούτε θα είσαι εκτεθειμένος στον ήλιο. Ιερό Κοράνι 20:119-120

22. Και όταν αυτός είναι στην εξουσία τρέχει παντού στην χώρα, για να προκαλέσει ταραχές και για να καταστρέψει τις συγκομιδές και τους απογόνους του ανθρώπου: Και ο Αλλάχ δεν αγαπά την ταραχή. Ιερό Κοράνι 2:257

23. Δεν πρέπει να υπάρχει πίεση στην θρησκεία. Ιερό Κοράνι 2:257

24. «Και μην αφήνετε την εχθρότητα ενός λαού να σας υποκινήσει να ενεργήσετε παρά μόνο με δικαιοσύνη. Να είστε πάντα δίκαιοι, αυτό είναι πλησιέστερα στην εντιμότητα.» Ιερό Κοράνι 5:9

25. «Και δεν αρμόζει σ' ενα Προφήτη να έχει αιχμάλωτους εως ότου εμπλεχθεί σε κανονική μάχη στην χώρα.» Ιερό Κοράνι 8:68

11. Οι συνθήκες και οι συμφωνίες πρέπει να τιμούνται πάντα.²⁶
12. Συμφωνίες που αδικούν τους αδύνατους δεν πρέπει να τους επιβάλλονται.²⁶
13. Οι Μουσουλμάνοι υπήκοοι είναι υποχρεωμένοι να σέβονται την κυβέρνηση στην εξουσία. Η μόνη εξαίρεση σ' αυτόν τον κανόνα είναι η περίπτωση κατά την οποία η κυβέρνηση καταπολεμά ολοφάνερα και εμποδίζει την εκτέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων και υποχρεώσεων του Μουσουλμάνου πολίτη.²⁷
14. Αν προκύψουν διαφωνίες με τον ηγέτη, τότε αυτές πρέπει να λυθούν υπό το φως των κανόνων που διατυπώθηκαν στο Κοράνι και από τον Ιερό Προφήτη. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει κανείς να παρασυρθεί από εγωϊστικά κίνητρα.²⁸
15. Στον λαό συνιστάται να βοηθά τις αρχές, υποστηρίζοντας προγράμματα που αποβλέπουν στην ενίσχυση γενικής ευημερίας και πρόνοιας. Απαγορεύεται να ιδρυθούν τα ονομαζόμενα, αντι-συνεργατικά κινήματα.²⁹ Παρομοίως οι κυβερνήσεις είναι υποχρεωμένες να υποβοηθούν τις αγαθοεργείς προσπάθειες είτε αυτές είναι ατομικές ή ομαδικές, και να μην εμποδίζουν τις επιδιώξεις αυτού του είδους.
16. Απαγορεύεται να δείχνει μια ισχυρή χώρα κάθε μορφή επιθετικότητας εναντίον άλλης χώρας: η προσφυγή στα όπλα επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση αυτοάμυνας.³⁰

Η Ισλαμική Έννοια της Δικαιοσύνης

Τώρα θα αναφέρω μερικά σημαντικά παραδείγματα από τους Ισλαμικούς κανόνες που ίσως χρειάζονται μια ιδιαίτερη έμφαση μέσα στον κόσμο σήμερα. Το πρώτο αφορά τις Ισλαμικές διδασκαλίες σε σχέση με την δικαιοφροσύνη και τη δικαιοσύνη. Οι άλλες θρησκείες δεν παρουσιάζουν πλήρεις οδηγίες για τον τρόπο χειρισμού της δικαιοσύνης και της αμεροληψίας, και όταν ακόμη αναφέρουν οδηγίες, αυτές έχουν όρους που μόλις και μετά βίας μπορούν να

-
26. «Και αργότερα απελευθερώστε τους ως χάρη ή πάρτε λύτρα έως οτου ο πόλεμος τελειώσει. Αυτή είναι η διαταγή.» Ιερό Κοράνι 47:5
  27. «Υπακούσατε εις τον Αλλάχ, και υπακούσατε στον Αγγελιοφόρο Αυτού και σ' αυτούς που έχουν την εξουσία ανάμεσά σας.» Ιερό Κοράνι 4:60
  28. «Και αν διαφωνείτε σε κάτι μεταξύ σας, παραπέμψατέ το στον Αλλάχ και στον Αγγελιοφόρο Του.» Ιερό Κοράνι 4:60
  29. Και βοηθάτε ο ένας τον άλλο στην δικαιοσύνη, αλλά μη βοηθάτε ο ένας τον άλλο στην αμαρτία και την παρανομία. Ιερό Κοράνι 5:3
  30. Και μη κουράζετε τα μάτια σας βλέποντας αυτά που δώσαμε σε μερικές κοινωνικές τάξεις για λίγο χρόνο. Ιερό Κοράνι 20:132

εφαρμοσθούν σήμερα. Στην πραγματικότητα, ένα μέρος αυτών των οδηγιών φαίνεται να έρχεται σε απ' ευθείας αντίθεση με την διανοητικότητα και τις αισθησίες της εποχής μας, και μπορεί κανείς να συμπεράνει ότι οι διδασκαλίες ή έχουν υποστεί αλλαγές ή ότι σκοπός τους ήταν η τοπική και προσωρινή εφαρμογή. Προς παράδειγμα ο Ιουδαϊσμός παρουσιάζει τον Θεό, μόνο σαν Θεό του Ισραήλ αποκλείοντας όλο το υπόλοιπο ανθρώπινο γένος—τότε δεν πρέπει ν' απορεί κανείς, που ούτε τυχαία δεν ασχολείται με το βασικό θέμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Όσον για τον Ινδουισμό αυτός φαίνεται εντελώς εχθρικός όχι μόνο προς τον μη-Ινδουϊστή αλλά επίσης και κατά του Ινδουϊστή ο οποίος προέρχεται από ταπεινή καταγωγή, περιορίζοντας, ως εκ τούτου, το πεδίο της ευσπλαχνίας του Θεού σ' ένα πολύ μικρότερο τμήμα του ανθρωπίνου γένους. Ο Ινδουϊσμός θεσπίζει: «Αν ένας Βραχμάνος δεν μπορεί να επιστρέψει ένα δάνειο σε κάποιον άνθρωπο του οποίου η καταγωγή είναι ταπεινή, ο ταπεινής καταγωγής άνθρωπος δεν έχει το δικαίωμα ν' απαιτήσει την επιστροφή του δανείου. Αλλά αν ένας ταπεινής καταγωγής άνθρωπος δεν μπορεί να επιστρέψει το δάνειο που πήρε από ένα Βραχμάνο, τότε αυτός είναι υποχρεωμένος να δουλέψει σαν εργάτης του Βραχμάνου για όσον καιρό χρειάζεται για να εξοφλήσει το δάνειο.»³¹

Και πάλι στον Ιουδαϊσμό μας είναι αδύνατο να ανακαλύψουμε έστω και την έννοια δικαιοσύνης προς τον εχθρό τους. Λέγεται: «Και παραδώσει αυτούς Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου και πατάξεις αὐτούς, ἀφανιεῖς αὐτούς, οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτούς διαθήκην, οὐδέ μή ἐλεήσῃτε αὐτούς.»³²

Τώρα με πρόθεση την σύγκριση, θα αναφέρω μερικά παραδείγματα της Ισλαμικής διδασκαλίας στα ίδια θέματα. Το Κοράνι διατάσσει—και εγώ αναφέρω:

1. «Και όταν κρίνετε μεταξύ των ανθρώπων, να το κάνετε έντιμα και δίκαια.»³³
2. «Να είστε αυστηροί στην τήρηση δικαιοσύνης, και να είστε μάρτυρες του Αλλάχ, ακόμη και όταν αυτό είναι κατά του εαυτού σας ή κατά των γονέων σας ή συγγενών σας.»³⁴
3. «Και μην αφίνετε την εχθρότητα ενός λαού να σας υποκινήσει να πράξετε αλλοιώς παρά μόνο με δικαιοσύνη. Να είστε πάντα δίκαιοι, αυτό είναι πιο κοντά στην εντιμότητα.»³⁵

---

31. Manu Smriti 10:35

32. Δευτερονόμιον Ζ:2

33. Κοράνι 4:59

34. Κοράνι 4:136

35. Κοράνι 5:9

4. «Και ανοίξτε τον δρόμο του Θεού εναντίον εκείνων που αγωνίζονται εναντίον σας αλλά μη τους παραβιάζετε. Ο Αλλάχ δεν αγαπά τους παραβάτες.»³⁶
5. «Και αν έχουν διάθεση για ειρήνη, και εσείς κλίνετε επίσης προς αυτήν.»³⁷

Το άλλο παράδειγμα που θέλω να αναφέρω από τις αιώνιες διδασκαλίες του Ισλάμ είναι εκείνο που αφορά την εκδίκηση και την συγγνώμη. Όταν συγκρίνουμε τις διδασκαλίες του Ισλάμ σ' αυτόν τον τομέα, με εκείνες των άλλων θρησκειών, μας κάνει αμέσως εντύπωση αυτή η εντολή της Παλαιάς Διαθήκης: Το μάτι σας δεν θα συμπονέσει, θα είναι: «Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδὸντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρός, πόδα ἀντὶ ποδός.»³⁸

Αναμφισβήτητα, τέτοια επιμονή υπέρ της εκδίκησης προκαλεί όχι μόνο κατάπληξη, αλλά και θλίψη στην καρδιά. Εν τούτοις, δεν αναφέρω αυτό το παράδειγμα για να καταφερθώ εναντίον μιας άλλης διδασκαλίας, αλλά για να αποδείξω πως, όταν αυτή εξετάζεται υπό το φως των αρχών του Κορανίου, ακόμη και αυτού του είδους τα δραστηκά μέτρα μπορούν καμιά φορά να δικαιολογηθούν. Το Κοράνι λοιπόν, μας βοηθά μ' αυτόν τον τρόπο να παρακολουθήσουμε τις αντιφατικές διδασκαλίες άλλων θρησκειών με πνεύμα συμπάθειας και κατανόησης, που επίσης, είναι αποκλειστικά ένα χαρακτηριστικό του Ισλάμ. Σύμφωνα με το Κοράνι, η λήψις πλήρους εκδικήσεως διατάχθηκε μόνο για να ανταποκριθεί στις ιδιαίτερες ανάγκες μιας συγκεκριμένης περιόδου. Αυτό ήταν απαραίτητο για να δωθεί θάρρος στους Ισραηλίτες και να τους κάνει να υπερασπισθούν τα δικαιώματά τους, μετά από την παρατεταμένη περίοδο κατά την οποία παρέμειναν θύματα και υποδουλωμένοι, που είχε σαν αποτέλεσμα να γίνουν δειλοί και ν' αναπτύξουν ένα βαθειά ριζωμένο συναίσθημα κατωτερότητας. Προφανώς, σε μια τέτοια κατάσταση, δεν θα ήταν σωστό να τους συσταθεί η συγχώρηση, γιατί αυτό θα τους έκανε να βουλιάζουν ακόμα βαθύτερα μέσα στο τέλμα και δεν θα τους έδινε την πεποίθηση και το κουράγιο που χρειάζονταν για να σπάσουν τα δεσμά της άθλιας δουλείας τους. Αυτή η διδασκαλία συνεπώς, ήταν ορθή και κατάλληλη για την κατάσταση που επικρατούσε τότε, και που πράγματι δόθηκε από τον Πάνσοφο Θεό. Αφ' ετέρου, όταν εξετάζουμε την Καινή Διαθήκη, βρίσκουμε ότι αντίθετα με τις προηγούμενες Γραφές, αυτή επιμένει εμφανικά στην συγχώρηση, σε τέτοιο βαθμό που στερεί τους Ισραηλίτες από το δικαίωμα εκδίκησης. Ο

---

36. Κοράνι 2:191

37. Κοράνι 8:62

38. Έξοδος ΚΑ':24

ουσιαστικός λόγος για αυτήν την αντίθεση ήταν ότι εξασκόντες την προηγούμενη διδασκαλία επί μακρού, οι Ισραηλίτες είχαν γίνει σκληρόκαρδοι και άγριοι, και αυτό μπορούσε να θεραπευτεί μόνο με την αναστολή του δικαιώματος να παίρνουν εκδίκηση, για ορισμένο χρονικό διάστημα. Αυτός είναι ο λόγος που ο Ιησούς τους νουθέτευσε:

«Ἐκούσατε ὅτι ἐρρέθη. Ὁφθαλμόν ἀντί ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντί ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ, ἀλλ' ὅστις σέ ῥαπίζει εἰς τὴν δεξιάν σου, στρέψου αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην, καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνα σου λαβεῖν, ἅφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον.»³⁹

Το Ισλάμ θεωρεῖ αυτές τις δύο αντίθετες διδασκαλίες συμπληρωματικές, η κάθε μια κατάλληλη για τις συνθήκες και την κατάσταση που επικρατούσαν εκείνη την εποχή και, συνεπώς, καμία δεν είναι ικανή να αξιώσει πως ήταν παγκόσμια ή αιώνια. Και αυτό είναι τελείως λογικό, γιατί ο άνθρωπος προχωρούσε ακόμα μέσα από τα πρώτα στάδια της ανάπτυξής του και δεν αποτελούσε ακόμη μια αβρότητα στην οποία μπορούσε να χορηγηθεί ένας νόμος που θα ήταν τελικός και παγκόσμιος. Πιστεύουμε πως το Ισλάμ είναι ο ύστατος εκείνος νόμος και προσφέρει μια διδασκαλία που δεν επηρεάζεται από περιοχή ή χρόνο, γεγονός που είναι πλήρως διευκρινισμένο στην διδασκαλία του επί του θέματος που εξετάζεται. Το Κοράνι λέει:

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ
فَاجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

«Θυμηθείτε ότι η ανταμοιβή μιας αδικίας είναι η ίδια αδικία επ' αυτού: αλλά όποιος συγχωρεί και τοιουτοτρόπως προκαλεί μια αναμόρφωση, η ανταμοιβή του είναι με τον Αλλάχ. Ασφαλώς ο Αλλάχ δεν αγαπά εκείνους που κάνουν το κακό.»⁴⁰

Μ' αυτό τον τρόπο το Ισλάμ συνδυάζει τα καλλίτερα χαρακτηριστικά και από τις δυο παλαιότερες διδασκαλίες, με την ουσιαστική προσθήκη πως η συγχώρηση επιδοκιμάζεται εφ' όσον είναι πιθανό αυτή να καταλήξει σε βελτίωση και στην αναμόρφωση του παραβάτη, έχοντας αυτό ως αντικειμενικό σκοπό. Αν όμως δεν είναι, τότε η τιμωρία επιβάλλεται, χωρίς όμως αυτή να υπερβαίνει τον βαθμό αδικίας. Αυτή η καθοδήγηση είναι σίγουρα στα μέτρα της

39. Κατά Ματθαίον Ε:38-40

40. Κοράνι 42:41

ανθρώπινης φύσης και είναι εξ' ίσου εφικτή σήμερα όπως και όταν αποκαλύφτηκε πριν από 14 αιώνες.

Και άλλα χαρακτηριστικά του Ισλάμ

Το θέμα των διακριτικών χαρακτηριστικών του Ισλάμ είναι ανεξάντλητο και εγώ κατάφερα ν' ασχοληθώ μόνο με μερικές πλευρές αυτών τις οποίες διάλεξα γι αυτήν την παρουσίαση. Ο χρόνος δεν επιτρέπει παρά μόνο μια σύντομη μνεία στις συγκεκριμένες άλλες πλευρές που δεν ήθελα να παραλείψω.

1. Το Ισλάμ αναγνωρίζει τον Θεόν ως Δημιουργό του σύμπαντος και παρουσιάζει την Ενότητά Του με εντελώς απλούς όρους που είναι νοητοί και ελκυστικοί και για τους αγρότες και τους διανοητικούς. Το Ισλάμ ονομάζει τον Θεό Τέλειο Ον, κύρια πηγή για όλες τις αρετές και απαλλαγμένη από όλες τις ατέλειες. Εκείνος είναι ένας ζωντανός Θεός ο Οποίος βρίσκεται παντού και ο Οποίος αγαπά τη Δημιουργία Του και ακούει τις ικασίες τους. Κανένα από τα σύμβολά Του δεν έχουν ανασταλλεί, και γι αυτό επικοινωνεί με το ανθρώπινο γένος όπως και πριν, και δεν μας παρεμποδίζει να Τον πλησιάσουμε απ' ευθείας.
2. Το Ισλάμ ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχει αντίφαση μεταξύ του λόγου του Θεού και των έργων Του. Μ' αυτόν τον τρόπο μας ελευθερώνει από τον παραδοσιακό ανταγωνισμό μεταξύ της επιστήμης και της θρησκείας, και ζητά από τον άνθρωπο να μην πιστεύει σε τίποτε άλλο πέρα από τους νόμους της φύσης που καθιέρωσε Εκείνος. Μας παροτρύνει να διερευνήσουμε την φύση και να την αξιοποιήσουμε με τρόπο ευεργετικό, γιατί όλα έχουν δημιουργηθεί προς όφελος της ανθρωπότητας.
3. Το Ισλάμ δεν προβάλλει επιπόλαιες απαιτήσεις και δεν μας αναγκάζει να πιστέψουμε σ' αυτά που δεν καταλαβαίνουμε. Στηρίζει τις διδασκαλίες του στη λογική και παρέχει επεξηγήσεις, ικανοποιώντας και την διάνοιά μας και την ψυχή μας.
4. Το Ισλάμ δεν βασίζεται σε μύθους και λαογραφίες. Καλεί όλους να δοκιμάσουν για τον ίδιο τους τον εαυτό και υποστηρίζει ότι η αλήθεια είναι πάντα επαληθεύσιμη με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.
5. Το αποκαλυπτικό Βιβλίο του Ισλάμ είναι μοναδικό, και ξεχωρίζει το Ισλάμ από κάθε άλλη θρησκευτική πίστη. Παρ' όλες τις ομαδικές προσπάθειές τους επί πολλών αιώνων, οι αντίπαλοι του Ισλάμ δεν κατόρθωσαν να παρουσιάσουν ένα

Βιβλίο, ισάξιο ακόμα και ενός μικρού μέρους αυτού του θαυμάσιου Βιβλίου. Η αξία του δεν είναι μόνο στην απaráμιλλη λογοτεχνική του τελειότητα, αλλά και στην απλότητα και ευρύτητα της διδασκαλίας του. Το Κοράνι διαδίδει ότι είναι η καλύτερη διδασκαλία—ένας ισχυρισμός που δεν έχει γίνει από κανένα άλλο αποκαλυπτικό Βιβλίο.

6. Το Κοράνι ισχυρίζεται ότι συνδιάζει τα καλύτερα στοιχεία των παλαιών Ιερών Κειμένων, και ότι περιέχει στις πτυχές του, όλες τις σταθερές και πλήρεις διδασκαλίες. Το Κοράνι λέει: «Εις αυτό περιέχονται οι αιώνιες εντολές» και «Αυτό πράγματι είναι εκείνο που διδάσκεται σε προηγούμενες Ιερές Γραφές—Τις Γραφές του Αβραάμ και του Μωϋσή.»
7. Ένα διακριτικό χαρακτηριστικό του Ισλάμ είναι ότι το αποκαλυπτικό Βιβλίο του είναι γραμμένο σε γλώσσα ζωντανή. Δεν είναι περίεργο ότι οι γλώσσες στις οποίες είναι γραμμένα όλα τα άλλα αποκαλυπτικά Βιβλία είναι, είτε νεκρές ή δεν βρίσκονται πια σε χρήση; Φαίνεται, ότι ένα ζωντανό Βιβλίο, έπρεπε να είναι γραμμένο σε ζωντανή και διαιωνισμένη γλώσσα.
8. Ένα άλλο χαρακτηριστικό του Ισλάμ είναι ότι ο Προφήτης του πέρασε από όλα τα νοητά στάδια της ανθρώπινης δοκιμασίας, ξεκινώντας με την στέρηση και την ορφάνια στην παιδική του ηλικία και καταλήγοντας ως ο αναμφισβήτητος ηγέτης του λαού του. Η ζωή του έχει αποδειχτεί με ακριβή και λεπτομερή τεκμήρια που μαρτυρούν την ακλόνητη πίστη του στον Θεό και τις αλλεπάλληλες θυσίες που προσέφερε για το έργο Του. Εζησε μια πλήρη και επεισοδιακή ζωή γεμάτη από δράση, και άφισε πίσω του ένα παράδειγμα άψογης διαγωγής σε κάθε τομέα των ανθρώπινων επιδιώξεων. Αυτό είναι και πρέπων και ορθό, διότι αυτός ήταν η ζωντανή ερμηνεία του Κορανίου, και με το προσωπικό του παράδειγμα φώτισε τον δρόμο για την ανθρωπότητα για πάντα—ένας ρόλος τον οποίον δεν εκπλήρωσε ικανοποιητικά κανένας άλλος Προφήτης.
9. Άλλη μια διάκριση του Ισλάμ είναι οι πολυάριθμες προφητείες που έχουν εκπληρωθεί στο πέρασμα των αιώνων και οι οποίες έχουν δυναμώσει την πίστη που έχουν οι οπαδοί του στην ύπαρξη του Παντογνώστη και του Ζωντανού Θεού. Αυτό δε συνεχίζεται μέχρι και σήμερα, όπως απέδειξε η πρόσφατη ανακάλυψη του ταριχευμένου σώματος του Φαραώ που ανάγκασε τον Μωϋσή και τον λαό του να φύγουν από την Αίγυπτο. Ένα άλλο πρόσφατο παράδειγμα Κορανικής Προφητείας είναι σχετική με την εξέλιξη των νέων μέσω

καταστροφής, όπου η φωτιά θα περιέχεται μέσα σε μικροσκοπικά μόρια τα οποία θα επεκταθούν και θα αναταραχθούν πρωτού ανατιναχθούν με δύναμη η οποία θα προκαλέσει την εξαφάνιση βουνών.

10. Ενα άλλο χαρακτηριστικό του Ισλάμ είναι, πως μιλάει για το μετέπειτα και την μεταθάνατο ζωή, και συγχρόνως κάνει προφητείες για τα μελλοντικά γεγονότα αυτού του κόσμου, η εκπλήρωση των οποίων δυναμώνει την πίστη που έχουν οι οπαδοί του και στην μεταθάνατο ζωή.
11. Το Ισλάμ ξεχωρίζει από τις άλλες θρησκείες στο ότι παρέχει έναν πλήρη κώδικα συμπεριφοράς για τις ατομικές, ομαδικές και διεθνείς σχέσεις. Αυτές οι οδηγίες συμπεριλαμβάνουν κάθε νοητή κατάσταση και περιέχουν επίσης τις σχέσεις μεταξύ των νέων και των ηλικιωμένων, του εργοδότη και του υπαλλήλου, μεταξύ των μελών της οικογενείας, ανάμεσα φίλων και συνεταίρων, και ακόμη και μεταξύ των αντιπάλων. Οι κανόνες και οι αρχές που έχουν διατυπωθεί είναι πράγματι παγκόσμιοι και έχουν ήδη αντέξει στην δοκιμασία του χρόνου.
12. Το Ισλάμ διακηρύσσει πλήρη ισότητα μεταξύ των ανθρώπων, ασχέτως της διαφοράς της κοινωνικής τους τάξης, του θρησκευόμενου, και του χρώματός τους. Το μόνο κριτήριο τιμής που παραδέχεται, είναι εκείνο του ήθους, και όχι της καταγωγής, του πλούτου, της φυλής και του χρώματος. Το Κοράνι λέει:

إِنِّ اكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَى كُرْهُ

«Αληθώς, ο πιο έντιμος μεταξύ σας, στα μάτια του Αλλάχ, είναι εκείνος που είναι ο πιο ενάρετος μεταξύ σας.»⁴¹ Και πάλι:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَاُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ

«Οποιος αγαθοεργεί, είτε άνδρας είναι ή γυναίκα, και είναι πιστός—αυτοί θα εισέλθουν στον Κήπο: μέσα σ' αυτόν θα είναι εξασφαλισμένοι με αμέτρητα αγαθά.»⁴²

41. Κοράνι 49:14

42. Κοράνι 40:41

13. Το Ισλάμ προσφέρει ερμηνεία του καλού και του κακού πράγμα που το ξεχωρίζει από τις άλλες θρησκείες. Δεν ισχυρίζεται ότι οι φυσιολογικές επιθυμίες του ανθρώπου είναι κακές: λέει μόνο ότι κακό είναι η ικανοποίηση των επιθυμιών με ανάρμοστο τρόπο. Το Ισλάμ διδάσκει ότι οι φυσιολογικές μας τάσεις πρέπει να ρυθμίζονται και να διοχετεύονται έτσι ώστε να γίνονται δημιουργικές και ευεργετικές για την κοινωνία.
14. Το Ισλάμ δεν έχει κάνει τις γυναίκες μόνο κληρονόμους περιουσίας, αλλά τις έχει δώσει ίσα δικαιώματα με τους άνδρες, όχι όμως με τρόπο που παραβλέπει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ανατομίας τους και τις αποκλειστικές υποχρεώσεις τους στην εγκυμοσύνη και στο θηλασμό των παιδιών τους.

Μια Ειρηνική Θρησκεία

Τερματίζοντας, θα δώσω σε όλους όσους αναζητούν την ειρήνη το ευχάριστο νέο ότι μόνο το Ισλάμ είναι η θρησκεία η οποία εγγυάται την ειρήνη σε όλους τους τομείς, και όλα τα επίπεδα: ατομικά, κοινωνικά, οικονομικά, εθνικά, και διεθνή. Μόνο το Ισλάμ φέρει την ονομασία, που στην κυριολεξία της σημαίνει 'ειρήνη', κι εκείνος που γίνεται Μουσουλμάνος, όχι μόνο εισέρχεται ο ίδιος μέσα σε ένα ασφαλές λιμάνι αλλά το εγγυάται και σε άλλους, (καθώς) απωθεί πράξεις οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αδικία και σε αναστάτωση. Ο Ιερός Προφήτης είπε ότι Μουσουλμάνος είναι εκείνος που τα λόγια του και οι πράξεις του δεν κάνουν κακό στους άλλους.⁴³ Η βαρυσήμαντη αγόρευση που έκανε ο Ιερός Προφήτης λίγο πριν τον θάνατό του, και η οποία από την εκτέλεσή της ονομάζεται το Αποχαιρετιστήριο Προσκύνημα, είναι ένα αιώνιο καταστατικό ειρήνης για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Το Ισλάμ επιβάλλει την ειρήνη όχι μόνο μεταξύ των ανθρώπων, αλλά και ανάμεσα στον άνθρωπο και στον Δημιουργό του, ώστε όχι μόνο άλλοι άνθρωποι δεν υποφέρουν από τα λόγια και τις πράξεις ενός Μουσουλμάνου, αλλά και ο ίδιος παραμένει ασφαλής από την οργή και την μομφή του Θεού, ανταμοιβές τις οποίες δέχεται, ως αποτέλεσμα, αυτός που κάνει παράβαση του νόμου. Ετσι, η ειρήνη ενός Μουσουλμάνου που επιτυγχάνεται σ' αυτόν τον κόσμο, επεκτείνεται και στον άλλον.

Αν οι διδασκαλίες του Ισλάμ εφαρμόζονταν από όλα τα έθνη του κόσμου, θα ήταν ικανές να τον σώσουν από τους πολέμους και τις καταστροφές. Το Ισλάμ είναι μια ζωντανή πίστη και ισχυρίζεται ότι

---

43. Bukhari—Kitabul Iman

είναι ικανό να τοποθετίσει την σχέση του ανθρώπου με τον Θεό στο ίδιο επίπεδο που ήταν στο μακρινό παρελθόν. Το Ισλάμ δεν πιστεύει ότι η αποκάλυψη και η επικοινωνία με τον Θεό είναι γεγονός του παρελθόντος. Πιστεύει ότι οι δρόμοι της πνευματικής ευδαιμονίας, που βάδισαν ο Νώας, ο Αβραάμ, ο Μωϋσής, ο Ιησούς, και υπεράνω όλων, ο Προφήτης του Ισλάμ, είναι ακόμη ανοιχτοί και καλούν αυτούς που επιθυμούν την στενή επικοινωνία με τον Θεό.

Το Κίνημα Αχμαντίγια

Το κίνημα Αχμαντίγια του Ισλάμ πιστεύει πως αυτές οι διεκδικήσεις έχουν εκπληρωθεί στην εποχή μας, στο πρόσωπο του ιδρυτή της, Χάζρα Μίρζα Γκουλάμ Αχμαντ ο οποίος γεννήθηκε το 1835 στο απόμερο χωριό Καντιάν της Ινδίας. Η Θεϊκή μεγαλοψυχία τον κατέστησε ικανό να περπατήσει στο μονοπάτι της ευλάβειας και της δικαιοσύνης, και ακολουθώντας με αυστηρότητα τις διδασκαλίες του Ισλάμ, ευλογήθηκε με την στενή επικοινωνία με τον Παντοδύναμο. Δέχτηκε την Θεϊκή αποκάλυψη, η οποία απετέλεσε τη βάση για τις πολλές του προφητείες, των οποίων η εκπλήρωση εξακολουθεί και μετά τον θάνατό του.

Σύμφωνα με την Θεϊκή καθοδήγηση ίδρυσε το Κίνημα Αχμαντίγια στο Ισλάμ το έτος 1889, και, αφήνοντας πίσω μια αφοσιωμένη και δραστήρια κοινότητα μερικών εκατοντάδων χιλιάδων οπαδών, έφυγε από την επίγεια κατοικία του το 1908. Η αποστολή του συνεχίζεται και η Κοινότητα εξακολουθεί να ηγείται από εκλεγόμενους διαδόχους.

Κάνοντας την περιγραφή της αποστολής του, ο ιδρυτής του Κινήματός μας είχε πεί:

«Εχω σταλεί για να αποδείξω πως μόνο το Ισλάμ είναι μια θρησκεία ζωντανή. Εχω ευλογηθεί με πνευματικές δυνάμεις οι οποίες καθιστούν ανίσχυρους τους αλλόθρησκους, και όσους ανάμεσά μας είναι πνευματικώς τυφλοί. Μπορώ ν' αποδείξω σε κάθε αντίπαλο ότι το Κοράνι είναι ένα θαύμα διδασκαλίας, φωτισμένης γνώσης, βαθειάς και λεπτής διορατικότητας, και τέλειας ευγλωττίας. Ξεπερνά εκατοντάδες φορές τα θαύματα του Μωϋσή και του Ιησού.»⁴⁴

Και συνεχίζει και λέει:

«Εγώ είμαι το φώς στο σκοτάδι αυτής της εποχής. Αυτός που με ακολουθεί, θα σωθεί από τους λάκκους και τα χαντάκια που εσκαψε ο Διάβολος για να παγιδευθούν όσοι παραπατούν μέσα στο σκοτάδι.

---

44. Anjam-i-Athmam (Rohani Khazain) vol. 11. pp. 345, 346

Ο Θεός με έστειλε για να οδηγήσω τον κόσμο, με καλωσύνη, και με ειρήνη, προς τον Αληθινό Θεό, και για να επαναφέρω τις ηθικές αξίες του Ισλάμ. Μου έχουν δοθεί ουράνια σημάδια για να ικανοποιηθούν αυτοί που αναζητούν την αλήθεια.»⁴⁵

Τώρα τελειώνω την ομιλία μου με ένα άλλο απόσπασμα από τα λογοτεχνικά έργα του Ιδρυτή του Κινήματος Αχμαντίγια, που είναι μια έκκληση προς όλη την ανθρωπότητα:

«Ο καθρέφτης που σου παρέχει την δυνατότητα να δείς Εκείνη την Ανώτερη Υπαρξη, είναι η επικοινωνία Του με τον άνθρωπο. . . . Ας ανασηκωθεί και ας αναζητήσει αυτός, του οποίου η καρδιά, επιθυμεί να μάθει την αλήθεια. Σας λέω με όλη μου την ειλικρίνεια, ότι αν οι ψυχές αναζητήσουν αληθινά και οι καρδιές πράγματι διψούν για την αλήθεια, τότε οι άνθρωποι θα πρέπει να ψάξουν την σωστή μέθοδο και το σωστό μονοπάτι. Πώς όμως θ' ανοίξει αυτό το μονοπάτι, και πώς θ' ανασηκωθεί αυτό το πέπλο; Επιβεβαιώνω όλους τους αναζητούντες, ότι μόνο το Ισλάμ δίνει την χαρούμενη είδηση γι αυτό το μονοπάτι, γιατί οι άλλοι προ πολλού έχουν βάλει την τελειωτική σφραγίδα επι των αποκαλύψεων του Θεού. Να είστε όμως βέβαιοι ότι ο Θεός δεν έχει τοποθετήσει αυτήν την σφραγίδα: αυτό δεν είναι παρά μόνο μια δικαιολογία που επικαλείται ο άνθρωπος λόγω της διαφθοράς του. Αληθώς, όπως δεν μπορούμε να δούμε χωρίς τα μάτια μας, ή ν' ακούμε χωρίς τ' αυτιά μας, με τον ίδιο τρόπο, είναι αδύνατον να δούμε την Οψη Του Τόσο Αγαπημένου, χωρίς την βοήθεια του Κορανίου. Ημουν ένας νέος άνδρας, και τώρα έχω γεράσει, αλλά ποτέ μου δεν συνάντησα κανέναν που να έχει πιεί το ύστατο πνευματικό ελιξήριο, εκτός από την ιερή αυτή πηγή.»⁴⁶

Χωρίς αμφιβολία η έκκληση αυτή είναι ένα μήνυμα που χαρίζει ζωή σε κάθε ψυχή που αναζητά την αλήθεια.

---

45. Ο Ιησούς στην Ινδία

46. Η Φιλοσοφία της διδασκαλίας του Ισλάμ. Σελίδες 107, 108